

Proposta d'esmena a l'Informe sobre eutanàsia i ajuda al suïcidi

El Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) ha volgut **revisar el seu Informe sobre la eutanàsia i l'ajuda al suïcidi** aprovat en la sessió plenària de desembre de 2005 (des d'ara, *Informe*). Com s'hi deia en la seva presentació: “El Document no pretén ser punt d'arribada, sinó punt d'inici o continuació d'un debat que entenem que ha de ser ampli, plural, sense pors ni limitacions..” Durant el temps transcorregut fins ara, ha estat text de referència en debats i iniciatives sobre aquest tema.

Ha propiciat la revisió l'encàrrec del *Grup de treball sobre eutanàsia i ajuda al suïcidi* del Parlament de Catalunya en la compareixença del CBC el 4 de novembre de 2019, centrat sobretot, tal i com es va dir, al seu **capítol final sobre “Òrgans de supervisió i control”**. El text de l'*Informe* recomanava un control posterior per a cassos de demanda quan es pateix una malaltia terminal, i en canvi un de previ per aquells altres en què no fos així. Es tractaria ara, passats els anys i tenint en compte l'experiència acumulada des de llavors, que el CBC **reafirmés o matisés aquesta posició**. L'aparició recent d'iniciatives legislatives¹ en el nostre context fa oportuna l'actualització.

Revisat el text de l'*Informe* amb deteniment, el CBC constata la vigència global del seu conjunt i de cadascuna de les seves reflexions i posicionaments sobre el fonament, la necessitat i l'oportunitat de la despenalització d'eutanàsia i suïcidi assistit en alguns supòsits que especifica. És cert que **alguna dada** que hi consta pot ser actualitzada: per exemple, les que mostren la seva extensió i variabilitat en altres països², o les enquestes canviants sobre la seva acceptació³. Són dades que evolucionen i que seran diferents cada cop que tornin a mirar.

¹ Proposición de Ley Orgánica sobre la eutanasia. Presentada por el Grupo Parlamentario Confederal de Unidos Podemos-En Comú Podem-En Marea, presentada el 18/01/2017 (BOCG. Núm. B-77-1 de 30/01/2017). I Proposición de Ley reguladora de los derechos de la persona ante el proceso final de la vida, presentada el 07/02/2017 por el Grupo Parlamentario Socialista (BOCG. Núm. B-86-1 de 17/02/2017)

² Després de l'Informe s'ha despenalitzat el suïcidi assistit també als EE UU, a Washington (2008), Montana (2009), Vermont (2013), Colorado (2016), Washington D.C. (2016), Califòrnia (2016), Hawái (2018), Nueva Jersey (2019) i Maine (2019); i l'eutanàsia, a Luxembour (2009), Canadà (2016), Colòmbia (2018) i Victòria (Australià, 2019).

³ L'enquesta de Metroscopia de 2017 mostra que un 84% dels espanyols estaria a favor de que el malalt pogués accedir a “una eutanàsia en cas de malaltia incurable”.

Les que consten en el text de l'*Informe* reflecteixen bé el moment en què es va discutir i aprovar, i tenen aquest valor.

El CBC **prefereix no fer una modificació del seu conjunt** introduint-hi aquí i allà petits canvis que no serien substancials, i defensa, en lloc d'això, la seva plena vigència com a coneguda aportació lúcida i profunda al debat. Però sí que **OPTA per afegir alguns matisos sobre alguna de les seves proposicions.**

Òrgans de supervisió i control

El CBC es posiciona perquè existeixi una “Comissió” de supervisió i control, d'àmbit autonòmic, que pugui actuar posteriorment a l'actuació d'eutanàsia o d'ajuda al suïcidi per verificar que s'han complert els requisits previs que es decideixin en la llei, i quan l'actuació es refereixi a una persona que pateix una malaltia incurable, terminal o no, que li provoca un patiment insuportable.

Aquest tipus de **control posterior permet garantir** la qualitat del procés i la relació de confiança indispensable entre la persona que fa la demanda perquè l'ajudin a morir i el professional sanitari que compassivament comprèn i atén la seva sol·licitud.

El CBC entén que amb aquest tipus de control ex post **es manté un bon equilibri** entre la intimitat de qui fa la demanda i la responsabilitat de qui se'n fa càrrec, i els requisits previs exigits són una garantia suficient per a la població i per als professionals. **És el camí triat** per tots països que han optat per a la despenalització.

Exigir un control com a requisit previ, en canvi, representaria trencar aquest equilibri en favor d'una socialització del procés, i el CBC creu que en els cassos en els que la persona pateix una malaltia avançada, terminal i/o amb patiment insuportable, seria una mesura contraproductiva. En primer lloc, perquè el malalt veuria que la seva difícil decisió, tant íntima, hauria de portar-la més enllà del cercle de la seva confiança. Després, perquè podria augmentar el caràcter defensiu de la pràctica professional. Afavoriria que, des d'un inici el seu tràmit burocràtic s'iniciarien així que el malalt demanés l'ajuda, potser abans de que el professional possiblement n'hagués assumit personalment la seva implicació definitiva. La demanda del malalt s'exposaria a l'escrutini prematur dels membres d'una comissió allunyada d'ell i que pot dificultar el procés.

És a dir, el CBC creu que el control *ex ante*, **creient aplanar el camí, trauria fora de la relació clínica la decisió final**, disminuint la responsabilitat del professional en ella i la intimitat i calidesa en aquesta situació de vulnerabilitat.

Tanmateix, el CBC **iniciarà un estudi per aquells altres supòsits que van més enllà** del que es contempla en l'*Informe*: el de demanda reiterada de persona de més de 16 anys per

patiment insuportable en una malaltia irreversible⁴. Potser en algun dels nous supòsits a analitzar, l'estudi pugui portar a recomanar puntualment i prèvia una anàlisi col·legiada multidisciplinària com a requisit. Però el CBC creu que, en tot cas, aquesta exigència puntual s'hauria d'articular llavors de la forma el més descentralitzada i propera a la capçalera del malalt que fos possible; i sempre, per descomptat, dissenyada i supervisada per l'òrgan o "Comissió" de **control autonòmic que el CBC defensa que actuï ex post** per als cassos habituals.

⁴ La darrera recomanació de l'Informe del CBC de 2005 ja deia que "S'ha de promoure el debat social sobre aquestes qüestions i altres pendents i relatives a menors d'edat i persones incompetents..." i és amb aquest objectiu que el CBC es proposa aprofundir la reflexió properament..